

NN31545.1936

ICW Nota 1936^I
januari 1989

**BIBLIOTHEEK
STARINGGEBOUW**

VERSLAG CONFERENTIE TE BRISTOL AANGAANDE
"CHANGING LAND USE AND RECREATION"

(21 - 22 september 1988)

BIBLIOTHEEK DE HAAFF
Droevendaalsesteeg 3a
Postbus 241
6700 AE Wageningen

nota

A.H. de Bruin

instituut voor cultuurtechniek en waterhuishouding, wageningen

1792377

16 FEB. 1998

Nota's van het Instituut zijn in principe interne communicatie-
middelen, dus geen officiële publikaties.

Hun inhoud varieert sterk en kan zowel betrekking hebben op een
eenvoudige weergave van cijferreeksen, als op een concluderende
discussie van onderzoeksresultaten. In de meeste gevallen zullen
de conclusies echter van voorlopige aard zijn omdat het onderzoek
nog niet is afgesloten.

Bepaalde nota's komen niet voor verspreiding buiten het Instituut
in aanmerking

0000 0941 1220

I N H O U D

	blz.
1. INLEIDING	3
2. DOEL EN PROGRAMMA CONFERENTIE	3
2.1. Doel	3
2.2. Programma	4
3. CONCLUSIES CONFERENTIE	5
4. BEZOEK AAN AFDELING EXTRA-MURAL STUDIES UNIVERSITEIT VAN BRISTOL	6
5. SLOTBESCHOUWING	7
BIJLAGEN	
1. Lijst van deelnemers aan de conferentie	9
2. Verzamelde literatuur	13
3. Adressenlijst van engelse organisaties op het gebied van recreatie en toerisme	14

1 INLEIDING

In deze nota wordt kort verslag gedaan van het bezoek aan een conferentie, welke jaarlijks wordt georganiseerd door de Countryside Recreation Research Advisory Group (CRRAG). Voor een uitgebreid verslag over deze conferentie wordt verwezen naar het (nog te verschijnen) rapport dat de CRRAG hierover publiceert. In deze nota worden derhalve slechts de hoofdlijnen van de conferentie weergegeven. De conferentie heeft dit jaar plaatsgevonden op 21 en 22 september in Bristol. Het thema van de conferentie was gewijd aan toekomstige veranderingen in het landgebruik en de positie die recreatie in het landelijk gebied in de toekomst zou kunnen gaan bekleden.

De CRRAG is in 1968 opgericht om het (openlucht)recreatie-onderzoek te helpen coördineren en om de resultaten ervan uit te dragen. De CRRAG wordt financieel ondersteund door onder andere: de "Countryside Commission", de "Nature Conservancy Council", de "Sport Council", de "Countryside Commission for Scotland", de "English Tourist Board" en de "Forestry Commission".

Tevens wordt in deze nota melding gemaakt van een bezoek aan de vakgroep "Extra-mural Studies" van de Universiteit van Bristol, waarbij met name wordt ingegaan op een project dat is gericht op het begeleiden van de ontwikkeling van kleinschalig toerisme in kleine kernen op het platteland.

De nota wordt afgesloten met een aantal indrukken opgedaan tijdens de conferentie.

2 DOEL EN PROGRAMMA CONFERENTIE

2.1 Doel

Gezien de nog steeds stijgende productiviteit van de landbouw en de overproductie die in EG-verband al voor veel producten een feit is, is het de verwachting dat er de komende jaren agrarische gronden uit de productie zullen (moeten) worden genomen. De vraag rijst derhalve om welke gronden dit zal gaan, in welke omvang grond uit productie zal worden genomen en welke bestemming aan deze vrij komende grond zal (moeten) worden gegeven.

Met name de vraagstelling omtrent de bestemming van de vrij komende gronden in relatie met de toename van de (openlucht)recreatie in het landelijk gebied is tijdens de conferentie ter sprake gekomen. Centrale aandachtspunten hierbij waren de problemen die de diverse recreatie-activiteiten oproepen in het landelijk gebied, de eisen die deze activiteiten aan hun omgeving stellen en de omvang van de toekomstige ruimtelijke aanspraken van recreatie in het landelijk gebied. Tevens werd ingegaan op de mogelijkheid voor agrariërs en overige bewoners van het landelijk gebied (onder andere in kleine kernen) om recreatie en toerisme als een bron van neveninkomsten te benutten, om zodoende hun inkomen en het voorzieningenniveau op peil te kunnen houden.

Voor wat betreft de omvang en de soort grond die mogelijk uit de productie zal worden genomen, werd tijdens de conferentie naast de engelse situatie kort ingegaan op de situatie in een aantal andere Europese landen.

2.2 Programma

Het programma van de conferentie behelsde gedurende de ochtend sessies een aantal sprekers met aansluitend een discussie en workshops en een "research market" gedurende de middagen. In hoofdlijnen zag het programma er als volgt uit:

Woensdagmorgen 21 september: inleiders.

Onderwerp: "Veranderingen op de kaarten van Europa en Engeland".

Titels inleidingen:

- Veranderingen in Europa, in welke mate en hoe snel?
- Veranderingen in landgebruik in Groot-Brittannië
- Mogelijkheden voor recreatie.

Woensdagmiddag 21 september: workshops.

Onderwerpen workshops:

- Veldsporten;
- Belangrijke toeristische attracties;
- Kopen bij de boer;
- Landelijk toerisme;
- Sport en actieve recreatie;
- Het historische landschap, een nieuwe benadering?
- Het publiek op je land;
  - a. vooruitzichten voor landgoederen;
  - b. in je bos.

Donderdagmorgen 22 september: inleiders.

Onderwerp: "Het omgaan met de veranderingen".

Titels inleidingen:

- In gebieden met hoofdzakelijk lokale recreatie
- In gebieden met hoofdzakelijk toeristische recreatie
- Het gezichtspunt van de landeigenaar
- Het gezichtspunt van de pachter
- Het nieuwe platteland van Groot-Brittannië

Donderdagmiddag 22 september: onderzoeksmarkt.

Presentatie van verschillende instellingen en particuliere bureau's die zich bezighouden met onderzoek in het landelijk gebied op het terrein van recreatie, toerisme en landschap.

3 CONCLUSIES CONFERENTIE

De verwachting is dat de tendens in Europa tot verdergaande specialisatie in de landbouw zich zal voortzetten. Daar waar nu reeds intensieve landbouw plaats vindt, zal deze trend worden doorgetrokken. Anderzijds zullen gebieden die nu extensief worden gebruikt (marginale gronden, uplands, bergachtige gebieden), nog extensiever worden gebruikt, waarbij ontvolking van deze gebieden waarschijnlijk is, hetgeen zijn weerslag heeft in de verschijningsvorm van het landschap en de recreatieve potenties van deze gebieden. Het tempo waarin de veranderingen zich per land zullen gaan voltrekken is echter afhankelijk van de gevoerde (EG) landbouwpolitiek en de intensiteit van het grondgebruik door de landbouw.

Voor Groot-Brittannië geldt dat de geschatte hoeveelheid grond die tot het jaar 2000 vrij komt, in de orde van grootte van 4 miljoen ha ligt en van 6 miljoen ha tot het jaar 2015. Deze schattingen zijn wellicht aan de hoge kant, maar het geeft wel een beeld van de mogelijke omvang van de veranderingen. De vraag rijst welke bestemming aan deze vrij komende gronden kan worden gegeven.

Recreanten ontplooiën steeds meer verschillende activiteiten in het landelijk gebied en gaan daardoor tevens andere eisen stellen aan de omgeving waarin zij recreëren. Bovendien hebben ze steeds meer tijd en geld te besteden aan recreatie. Deze ontwikkelingen dragen ertoe bij dat de recreatie in de toekomst een steeds grotere aanspraak gaat maken op het landelijk gebied.

De voor de recreant aantrekkelijke gronden zijn echter die gebieden die bedekt zijn met een toegankelijke begroeiing, zoals (in de engelse situatie) beweide grasland. Aangezien deze gebieden tot dusverre worden onderhouden door agrariërs, zal er in de toekomst een onderhoudsregeling moeten worden getroffen om deze gebieden voor de recreant aantrekkelijk en toegankelijk te houden. Dit geldt derhalve ook voor de vrij komende gronden als hieraan een recreatieve bestemming wordt gegeven.

Wellicht dat hier voor de boeren een mogelijke bron van neveninkomsten in het verschiet ligt. Toch zal dit nooit zoveel inkomsten opbrengen dat hiermee de ontvolking van het landelijk gebied op grote schaal kan worden tegengegaan.

In aansluiting hierop werd, tijdens de conferentie, de verwachting uitgesproken dat ondanks het feit, dat er in 1986 door recreanten ruim 10 miljard gulden werd besteed gedurende hun bezoek aan het platteland, recreatie en toerisme slechts op lokale schaal ontvolking en daarmee aantasting van het landschap kunnen tegengaan.

Aan het slot van de conferentie zijn de volgende aandachtsvelden en actiepunten onderscheiden:

- recreatie moet in de toekomst als tweede gebruiker van grond in het landelijk gebied worden ingebouwd, hetgeen een zeer gecompliceerde problematiek is;
- de boeren en landeigenaren moeten in de toekomst meer worden beschouwd (en gewaardeerd) als beheerders van het landelijk gebied, omdat zij net als in het verleden, ook in de toekomst de grootste invloed blijven uitoefenen op het uiterlijk van het landschap. Tevens moeten er regelingen worden getroffen die de toegankelijkheid van het landelijk gebied veiligstellen;
- er moet worden ingespeeld op eisen die nieuwe vormen van recreatie

- aan het landelijk gebied stellen;
- "zacht" (kleinschalig) toerisme moet beter worden ingepast in het landelijk gebied;
- lokale initiatieven worden steeds belangrijker bij het leefbaar houden van het platteland;
- er is sprake van een gebrek aan strategische besluitvorming op nationaal niveau, maar er mag niet verwacht worden dat het op nationaal niveau mogelijk is oplossingen te verzinnen voor problemen die zich lokaal voordoen.

4 BEZOEK AAN AFDELING EXTRA-MURAL STUDIES UNIVERSITEIT VAN BRISTOL

De afdeling "Extra-Mural Studies" van de Universiteit van Bristol houdt zich bezig met onderwerpen die betrekking hebben op verschijnselen die zich buiten de bebouwde kom voordoen.

Eén van deze onderwerpen betreft het ontwikkelen en begeleiden van "rural tourism" in plattelandsdorpjes en in kleine steden, om zodoende in deze kleine kernen het voorzieningenniveau op peil te kunnen houden. Het project staat onder leiding van mr. B. Lane. Dit project houdt in dat er promotie wordt bedreven voor een bepaald dorp of een bepaalde streek, met medewerking van de plaatselijke bevolking.

Rural tourism, ofwel landelijk toerisme laat zich nog het beste vertalen als "zacht" toerisme. "Zacht" toerisme kan worden beschouwd als de tegenhanger van massa toerisme ("hard" toerisme). Een aantal kenmerken van "zacht" toerisme zijn: de langzame stapsgewijze ontwikkeling ervan, het laat zich ook op langere termijn plannen en het blijft controleerbaar. Bovendien staat de kwaliteit voorop en wordt het zoveel mogelijk geïntegreerd met de (landelijke) omgeving. In plaats van maximalisatie wordt optimalisatie nagestreefd.

Het project is begin 1988 opgestart. Voornaamste doelen van het project zijn:

- het opstellen van een handboek aan de hand waarvan "rural tourism" in het platteland kan worden opgezet;
- het ondersteunen en begeleiden van lokale initiatieven die tot doel hebben "rural tourism" te ontwikkelen;
- het opzetten van een databank over "rural tourism";
- het publiceren van een informatieblad waarin de ontwikkelingen van "rural tourism" worden weergegeven.

Aan de hand van dit project wordt derhalve getracht om plattelands-gemeenschappen bewust te maken van hun recreatieve en toeristische potenties en om deze potenties ook daadwerkelijk te benutten en te gelde te maken.

Hierbij dient te worden aangetekend dat het hierboven beschreven project betrekkelijk uniek is voor de Universiteit van Bristol, omdat het project zich richt op lokale problemen en ontwikkelingen en het niet zozeer fundamenteel onderzoek betreft.

5 SLOTBESCHOUWING

De conferentie heeft een globaal beeld geschetst van de mogelijke veranderingen in grondgebruik in het landelijk gebied die de komende decennia kunnen worden verwacht. Ook de toekomstige rol van openluchtrecreatie in het landelijk gebied als grondgebruiker is ter sprake gekomen, niet alleen tijdens de lezingen maar ook bij de workshops.

Echter in tegenstelling tot de door het programma gewekte verwachting werd voornamelijk aandacht besteed aan de engelse situatie, terwijl deze problematiek in Europees verband slechts zijdelings werd aangestipt. Aangezien de CRRAG een nationale organisatie is, is dit overigens wel verklaarbaar. De buitenlandse deelname aan de conferentie was dan ook gering. Bij een eventueel bezoek aan een volgende CRRAG-conferentie dient hiermee rekening te worden gehouden.

Opvallend was verder de aandacht die tijdens de conferentie werd geschonken aan de mogelijkheid om recreatie en toerisme in de toekomst meer als bron van inkomsten voor de plattelandsbevolking te benutten. Het project van de afdeling "Extra-mural Studies" van de Universiteit van Bristol omtrent de ontwikkeling van "rural tourism" in het landelijk gebied is hiervan een voorbeeld.

Resumerend kan worden vastgesteld dat het bezoek aan de conferentie duidelijk heeft gemaakt, dat de invloed van openluchtrecreatie en toerisme op het grondgebruik en de inrichting van het landelijk gebied in de nabije toekomst snel groter zal worden. Dit verschijnsel zal zich naar verwachting in geheel West-Europa voordoen, waarin echter wel per land verschillen zullen optreden, afhankelijk van de schaal van het land, de ligging en kwaliteit van de grond en de gevoerde landbouwpolitiek.

Voor Nederland mag worden verwacht dat de hoeveelheid grond die uit bedrijfs-economische overwegingen uit productie wordt genomen van beperkte omvang zal zijn, gezien het feit dat er nauwelijks of geen marginale gronden zijn (in vergelijking met bijvoorbeeld Groot-Brittannië) en gezien de hoge intensiteit van het agrarisch grondgebruik. Dit sluit echter geenszins uit dat door beslissingen die in het kader van de EG landbouwpolitiek worden genomen, er ook in Nederland gronden uit productie zullen moeten worden genomen.

Het verdient daarom aanbeveling om ook voor de Nederlandse situatie de in de toekomst wenselijk geachte positie van (openlucht)recreatie en toerisme in het landelijk gebied nader te beschouwen om zodoende mogelijke onderzoeksvragen tijdig te onderkennen.

Hierbij kan onder andere worden gedacht aan onderzoeksvragen omtrent: het (gewenste) toekomstige ruimtebeslag van openluchtrecreatie in het landelijke gebied, mogelijkheden om recreatie en toerisme meer nog dan voorheen te integreren in het landelijk gebied en in het verlengde hiervan aangeven in welke mate en onder welke voorwaarden recreatie en toerisme als bron van neveninkomsten kunnen fungeren voor de agrarische bevolking.

Alvorens deze vragen verder kunnen worden uitgewerkt is het echter noodzakelijk dat er enige duidelijkheid ontstaat over de omvang en de locatie van de landbouwgronden die de komende decennia in Nederland in aanmerking komen om uit productie te worden genomen.

Hoewel de CRRAG-conferentie enigszins beleidsmatig was georiënteerd en de presentatie van onderzoeksgegevens niet centraal stond, is het voor een (buitenlandse) onderzoeker toch zinvol een dergelijke conferentie bij te wonen, omdat je wordt geconfronteerd met andere uitgangspunten

en benaderingen dan waaraan je gewoon bent. Bovendien biedt een dergelijke conferentie de mogelijkheid om met een zeer divers gezelschap in contact te komen (zie bijlage 1, de deelnemerslijst) en om snel op de hoogte te geraken met ontwikkelingen op terrein van (openlucht)recreatie en toerisme in Groot-Brittanië (zie bijlage 2, verzamelde literatuur).

In bijlage 3 tenslotte, zijn een aantal adressen opgenomen van organisaties die werkzaam zijn op het gebied van recreatie en toerisme in Groot-Britannië.

Bijlage 1. Deelnemers- en sprekerslijst CRRAG-conferentie
20-22 september 1988 te Bristol

Deelnemers:

Alford, S.	Divisional Rural Enterprise Advisor, MAFF/ADAS
Andrew, D.	Principal Planning Officer, Devon County Council
Angus, S.L.	Farmer, Prospect Poultry Farm
Ankers, S.	Unit Director, Greater Manchester Countryside Unit
Ashcroft, P.	Countryside Officer, Recn & Access, Countryside Commission
Barber, A.	Leisure Services, Bristol City Council
Barrington, L.	Director General, Countryside Foundation
Bishop, K.	Research Student, University of Reading
Biss, P.	Conservation & Legislation Officer, Nature Conservancy Council
Bowley, S.	Town and Country Planner, Michael Boddington Associates
Bownes, J.	Chief Assistant Planning Officer, Sheffield Metropolitan Dist. Council
Broadhurst, R.	Recreation Officer, Forestry Commission
Bruin, A.H. de	Researcher, Instit. for Land & Water Management Research
Buckroyd, N.	Principal Planner, Wakefield M.D.C.
Bull, R.	Countryside Officer, Countryside Commission
Burgon, J.P.	Advisor on Coast & Countryside, The National Trust
Busby, J.A.	Principal Scientific Officer, Countryside & Wildlife Branch
Cambell, A.	Planning Consultant, Andrew S. Cambell Associates
Chambers, P.R.	Countryside Officer, Lee Valley Regional Park Authority
Clegg, J.G.	Countryside Officer, Wakefield M.D.C.
Clough, B.	Planning Officer, Countryside Commission for Scotland
Cobbold.	Farmer
Collins, M.	Principal Officer Research & Planning, Sports Council
Constanduros, R.	Agricultural Consultant, Agros Associates
Danes, S.	Transcription Servicer, Janssen
Dean, L.	Researcher, Holiday Which? Magazine
Denne, B.	Transcription Servicer, Janssens
Dixon, S.	National Development Officer, British Parachute Association
Dollard, C.	Marketing Director, Strutt & Parker
Donnelly, P.	Estate Manager, Lyme Park
Douglas, R.	Tourism Manager, Northampton Enterprise
Dower Jeffrey, E.	Director, Environmental Management Consultants
Duncan, I.	Assistant Chief Planner, Scottish Development Department
Dyer, A.W.	Countryside Officer, Dept. of Libraries & Leisure
Eaglestone, M.	Planning Officer, Gwynedd County Planing
Elson, M.	Prof. in Planning, Oxford Polytechnic
Evans, J.	Farmer
Evans, R.	Supervisor, The Woodland Centre
Evans, R.G.	Lecturer in Agriculture, The West of Scotland College

Falconer, P. Projects Manager, East Durham Groundwork Trust
Fenell, J. Consultant in Environ Planning & Mgt, Environmental Resources Ltd
Ferguson, R. Planning Officer (Research), Countryside Commission for Scotland
Fladmark, J. Assistant Director (Res & Development), Countryside Commission for Scotland
Flanagan, B. Principal Officer Parks & Countryside, Oldham M.B.C.
Gall, B. COSLA and East Lothian Dis. Council
Garner, R. Planning & Research Officer, The National Trust for Scotland
Gee, M. Director, Dartington North Devon Trust
Graves, R. Countryside Officer, Hereford & Worcester County Council
Green, J. Prin. Planning Officer Conservation, Wansdyke Council
Green, S. Andrew S. Cambell Associates
Hallinan, M. Lecturer, University College Dublin
Hanna, R. Chairman, Ulster Countryside Committee
Hare, S. CRRAG Helper, British Waterways Board
Harris, J.S. Senior Planning Officer, Surrey County Council
Heselton, T. Senior Assistant Planner Council, Alyesbury Vale District Council
Hickling, J. CRRAG Assistant, School for Advanced Urban Studies
Hobbs, C. Assistant Planning Officer, Mole Valley District Council
Hood, A. Lecturer in Horticulture, Durham College of Agriculture & Horticulture
Houghton, A.M. Director, CEAS Consultants (Wye) Ltd
Howard, M. Principal Landscape Services Officer, City of Bristol - Parks Dept.
Hughes, D.M. Farmer, Landowner
Hughes, G. Councillor, Oldham M.B.C.
Impett, P. Senior Planning Officer, Dorset County Council
Inder, A. Planning & research Officer, Hampshire County Council
Johnson, P. Countryside Officer, Countryside Commission
Jones, G. Planning/Development Officer, The Sports Council
Jones, G.W. Agricultural Liaison Officer, Pembrokeshire Coast National Park
Jones, M. Senior Lecturer, Sheffield City Polytechnic
Jones, W.P. Rural Structures & Grants Division, MAFF
Keast, F.D. Chief Planning Officer, Powys County Council
Lane, M. Chief Research Officer, ESRC Data Archive, (RADP)
Lawrie, F.J. Deputy Director, Historic Buildings and Monuments
Long, N. Post-graduate student, Reading University
Lumsdon, L. Manager - Tourism Unit, Staffordshire Polytechnic
Mason, R. General Secretary, British Orienteering Federation
McDermott, W.G. Assistant National Park Officer, Peak Park Joint Planning Board
McLean, J. Member of Planning & Development Ctt., Strathclyde Regional Council
McQueen, J. Countryside Officer, Countryside Commission
Millar, G. Research Executive, British Waterways Board

Milne, S. Assistant to Chief Executive, Northamptonshire County Council

Mitchell, J.A. District Council Elected Rep., Waveney District Council

Mitchell, R. Councilor, Wakefield M.D.C.

Morris-Eyton, S. Land Use Adviser, The National Farmers Union

Neate, S. Director, G.M.A. Planning Ltd.

Northcott, F. Research Officer, British Waterways Board

Orgill, R. Senior Research Officer, Sports Council

Owen, E. Head of Research & Devel. Planning, Wales Tourist Board

Palmer, R. Land Agent, National Trust

Pearce, H.G. Countryside & Water Recn. Specialist, Sports Council HQ

Pearson, J.C. Lecturer, University of Technology

Phipps, D.K. Northcroft House

Phipps, S. Research Officer, The Sports Council

Rickson, I. Planning Research Manager, BTA/ETB Research

Riding, N.R.V. Planning Officer, City of Bradford Metropolitan Council

Robinson, T. South West Region, Countryside Commission

Rollinson, T. Principal Forest Officer, Forestry Commission

Rugman, A. Countryside Officer, Countryside Commission

Saunders, J. Offa's Dyke and Recreation Path's Officer

Shelley, I. Research Officer, Wales Tourist Board

Sidaway, R. Research & Policy Consultant

Skelton, J. Assistant Countryside Officer, Countryside Commission

Slee, B. Senior Lecturer, Seale Hayne College

Smith, B. Head of Industry Marine & Planning, Nature Conservancy Council

Smith, L. Department of the Environment

Smith, R.O. Chairman, Amenities and Countryside Committee

Speakman, C. The Ramblers' Association

Stiles, R.A. Assistant Estate Officer (South-West), British Waterways Board

Studholme, J. Planner, FAO Penny Murray

Talbot-Ponsonby, H. CRRAG Secretary, School for Advanced Urban Studies

Thomas, C. John Kelsey Associates

Thompson, J. Director, Countryside Leisure Services, Lee Valley Regional Park Authority

Timms, P.D.W. Land Agent, Cumbria County Council

Todd, E.C. Socio-Economic Adviser, East of Scotland Colleague of Agriculture

Trevelyan, P. Managing Director, ABT Consultancy

Trueman, T. Senior Lecturer in Tourism Studies, Carnegie Department

Venner, D. Ridgeway Officer, Ridgeway Project

Wain, D. Chairman, Inland Waterways Amenity Advisory

Warrilow, G. Assistant County Planning & Development Officer

Watts, J.D. Senior Assistant Advisory Section, York Moors National Park Department

White, P.H. Area Rural Manager, Cambridge County Council

White, P.J. Dartmoor National Park Authority

Wilkins, R.G. Assistant Countryside Officer, Hereford and Worcester

Wilkinson, J. Senior Research Officer, The Sports Council
Woodward, S.C. Researcher, Centre for Leisure Research
Worth, J. Head of Recreation & Access Branch, Countryside
Commission

Sprekers:

Bown, D. County Planning Officer, Dyfed County Council
Bunce, R. ITE, Merlewood Research Station
Cambell, D. Director, Countryside Commission for Scotland
Clarke, P. Oxford, Pick Your Own Farm
Clarke, R. CRRAG Chairman, Countryside Commission
Collins, J. County Planning Officer, The County Hall
Gordon, C. Divisional Director of Development Centre Parcs
Limited
Hill, G. Senior Rural Enterprise Adviser, ADAS
Irving, A. Warwick Nature Conservancy Council
Lane, B. Director of Rural Tourism Development Project,
Bristol University
McLaughlin, B. Head of Land Use, Agricultural Resources Department
National Farmers Union
Merricks, J.P. Landowner, Arable Farmer & NNR Manager
Morgan-Evans, D. Inspector of Ancient Monuments, English Heritage
Oliver-Bellasis, H. Hampshire Farmer
Phillips, A. Director, Countryside Commission
Royston, J.K. Land Agent, Boughton Estate Ltd
Spedding, C. Director of Centre for Agric. Strategie, University
of Reading
Taylor, K. Laurence Gould Consultants Limited

Bijlage 2. Verzamelde literatuur in de vorm van publicaties, papers of anderszins.

British Waterways Board, 1988. Research Programme 1988/89.

Countryside Commission, 1987. A compendium of recreation statistics 1984-1986. Manchester

Countryside Commission, 1987. Enjoying the countryside. Priorities for action. CCP 235, Manchester.

Countryside Commission, 1987. Forestry in the countryside. CCP 245, Manchester.

Countryside Commission, 1987. Policies for enjoying the countryside. CCP 234, Manchester.

Countryside Commission, 1988. Catalogue of publications. Manchester.

Countryside Commission, 1988. Changing the rights of way network. A discussion paper. CCP 254, Manchester.

Countryside Commission, 1988. Planning for change: development in a green countryside. A discussion paper. Cheltenham.

Countryside Commission, 1988. Paths, routes and trails. A consultation paper. CCP 253, Manchester.

Countryside Commission, 1988. Research and experimental programme 1988/89.

Countryside Commission for Scotland, 1986. Management agreements. Perth.

Countryside Commission for Scotland, 1988. A policy for regional parks in Scotland. Perth.

Countryside Recreation Research Advisory Group, 1988. Countryside Recreation Research 1988/89: The programme of the CRRAG agencies. School for Advanced Urban Studies. University of Bristol, Bristol.

Forestry Commission, 1988. Catalogue of publications 1988. Surrey.

Fladmark, J.M., 1988. The countryside around towns. A Scottish programme of partnership and action. Countryside Commission for Scotland. Perth.

Scqtt, I., 1985. Developing your community: rural development through adult education. Bristol.

Scott, I., 1988. Rural community development through adult education. A final report on ACRE's rural adult education project. Fairford.

Wales Tourist Board. Research Studies.

Bijlage 3. Adressenlijst van engelse organisaties op het gebied van recreatie en toerisme

BRITISH TOURIST AUTHORITY/ENGLISH TOURIST BOARD

Thames Tower
Black's Road
London W6 9EL

BRITISH WATERWAYS BOARD

Penn Place
Rickmansworth
Hertfordshire WD3 1EU

CENTRE FOR LEISURE RESEARCH

Moray House College Of Education
Cramond Road North
Edinburgh EH4 6Jd

COUNTRYSIDE COMMISSION

Crescent Place
Cheltenham
Glos GL50 3RA

COUNTRYSIDE COMMISSION FOR SCOTLAND

Battleby
Redgorton
Perth PH1 3EW

COUNTRYSIDE RECREATION RESEARCH ADVISORY GROUP

School for Advanced Urban Studies
University of Bristol
Rodney Lodge
Grange Road
Bristol BS8 4EA

MINISTRY OF AGRICULTURE, FISHERIES AND FOOD

Great Westminster House
Horseferry Road
London SW1P 2AE

NATURE CONSERVANCY COUNCIL

North Minster House
Peterborough PE1 1UA

SCOTTISH TOURIST BOARD

23 Ravelston Terrace
Edinburgh EH4 3EU

WALES TOURIST BOARD

Brunel House
Fitzalan Road
Cardiff CF1 9LJ